

**Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Rzeczypospolitej Polskiej**

**EKSPORT UZBROJENIA
I SPRZĘTU WOJSKOWEGO Z POLSKI
Raport za rok 2025**

Warszawa 2026

Opracowanie i redakcja

Departament Polityki Bezpieczeństwa Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Copyright © by Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, Warszawa 2026

ISSN 2082-6648

SPIS TREŚCI

- 1. Geneza systemu kontroli eksportu w Polsce**
- 2. Podstawowe elementy międzynarodowej kontroli eksportu**
- 3. Polityka państwa w dziedzinie nieprolifracji i kontroli eksportu**
- 4. Przedmiot kontroli**
- 5. Organizacja kontroli eksportu w Polsce**
- 6. Międzynarodowa przejrzystość transferów uzbrojenia**
- 7. Eksport uzbrojenia**
- 8. Dane liczbowe**
 - 8.1. Dane o eksporcie ogółem**
 - 8.2. Dane o transferach sprzętu bojowego**
 - 8.3. Dane o eksporcie i transferach broni strzeleckiej i lekkiej**
- 9. Promocja oferty przemysłu obronnego za granicą**
- 10. Europejski Fundusz Obronny**
- 11. SAFE**

Załączniki

Załącznik nr 1 – Orientacyjny wykaz państw objętych międzynarodowymi sankcjami na obrót z zagranicą towarami o znaczeniu strategicznym.

Załącznik nr 2 – Kategorie Wykazu Uzbrojenia.

Załącznik nr 3 – Uczestnictwo w wielostronnych reżimach kontroli eksportu.

Załącznik nr 4 – Wykaz podmiotów, które dokonały rzeczywistego eksportu w 2025 r.

1. Geneza systemu kontroli eksportu w Polsce

Prace nad stworzeniem w Polsce krajowego systemu kontroli obrotu z zagranicą towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym zainicjowano w marcu 1990 roku. Kilka miesięcy później Rada Ministrów zaakceptowała model takiego systemu, po czym nastąpiła wymiana z ośmioma państwami COCOM¹ not dyplomatycznych z deklaracją rządu polskiego wprowadzenia w życie tegoż systemu kontroli i gotowości współpracy międzynarodowej w tym zakresie.

Proces legislacyjny dotyczący ustawowego uregulowania tych kwestii rozpoczął się w grudniu 1991 roku, a zakończył 2 grudnia 1993 roku uchwaleniem przez Sejm *Ustawy o zasadach szczególnej kontroli obrotu z zagranicą towarami i technologiami w związku z porozumieniami i zobowiązaniami międzynarodowymi*, ogłoszonej w Dzienniku Ustaw Nr 129 z dnia 24 grudnia 1993 roku. Ustawa weszła w życie 25 marca 1994 roku. Obejmowała ona swoim zakresem działania towary podwójnego zastosowania, podczas gdy kontrola eksportu broni realizowana była na podstawie ówczesnie obowiązującej ustawy o działalności gospodarczej i przepisów celnych.

Ustawowe uregulowania dotyczące kontroli obrotu z zagranicą towarami i technologiami oraz zobowiązanie się rządu polskiego do efektywnego funkcjonowania systemu kontroli przyczyniły się do wykreślenia Polski z listy restrykcyjnej COCOM 25 marca 1994 roku, na kilka dni przed jego ostatecznym rozwiązaniem. Jeszcze jesienią 1993 roku, kiedy oczywista stawała się nieprzystawalność COCOM do nowej światowej sytuacji politycznej, państwa członkowskie oraz sześć krajów tradycyjnie z nim współpracujących (Austria, Irlandia, Finlandia, Nowa Zelandia, Szwajcaria i Szwecja) rozpoczęły konsultacje nad powołaniem nowego międzynarodowego porozumienia nieproliferacyjnego, roboczo określanego jako Nowe Forum, które objęłoby kontrolą międzynarodowy obrót uzbrojeniem konwencjonalnym oraz zaawansowanymi urządzeniami i technologiami mogącymi mieć zastosowanie w tworzeniu arsenałów militarnych. Polska uczestniczyła w negocjacjach nad powołaniem Nowego Forum, które od grudnia 1995 roku określa się jako Porozumienie z Wassenaar².

Jednym z efektów uczestnictwa Polski w Porozumieniu z Wassenaar stała się konieczność uchwalenia nowych przepisów prawnych regulujących obrót z zagranicą uzbrojeniem i sprzętem wojskowym oraz amunicją, mających na celu zharmonizowanie krajowych definicji i procedur kontrolnych ze stosowanymi w innych państwach. Odpowiednie postanowienia zawarte zostały w *Ustawie z dnia 11 grudnia 1997 roku o administrowaniu obrotem z zagranicą towarami i usługami oraz o obrocie specjalnym*.

¹ COCOM (Coordinating Committee for Multilateral Export Controls – Komitet Koordynacyjny Wielostronnej Kontroli Eksportu) istniał od roku 1949 i skupiał 17 państw zachodnich – najbardziej uprzemysłowionych państw świata i dysponentów zaawansowanych technologii. Zasadniczym celem organizacji było zapewnienie kontroli eksportu do krajów Europy Środkowej i Wschodniej towarów, technologii i usług o charakterze strategicznym, zdolnych do umocnienia ich potencjału militarnego i gospodarczego. Organizacja ta, z uwagi na jego nieformalny charakter, nie miał umocowania prawnego w żadnym układzie międzynarodowym i funkcjonował na zasadzie *gentlemen's agreement*. System kontroli eksportu wypracowany przez ten komitet radykalnie ograniczył dostęp krajów Europy Środkowej i Wschodniej do nowoczesnych technologii mających zastosowanie w sektorze zarówno wojskowym, jak i cywilnym.

² Wassenaar – dzielnica Hagi, w której prowadzone były negocjacje nad powołaniem nowego reżimu kontroli eksportu.

Nagromadzenie doświadczeń w kontroli obrotu z zagranicą uzbrojeniem i sprzętem wojskowym oraz produktami podwójnego zastosowania, jak również dążenia integracyjne naszego kraju spowodowały konieczność dostosowania polskich uregulowań prawnych dotyczących kontroli eksportu do standardów Unii Europejskiej. Wprowadzono m.in. ujednolicone i zgodne z rozwiązaniami unijnymi wykazy towarów i technologii objętych kontrolą. Polska zaczęła też stosować w praktyce polityczne zalecenia unijnego *Kodeksu postępowania w eksporcie broni*.

Rozwój gospodarczy i technologiczny kraju, a także ewoluujące wciąż międzynarodowe uwarunkowania prawno-organizacyjne stanowiły przesłanki do opracowania nowych uregulowań prawnych w dziedzinie kontroli eksportu w Polsce. Zawarto je w [Ustawie z 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz o zmianie niektórych ustaw](#). Ustawa ta nowelizowana była w 2004 roku w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, a co za tym idzie – z potrzebą formalnego dostosowania prawa krajowego do regulacji unijnych. Następne lata zaowocowały nową porcją doświadczeń i kolejnymi zmianami prawa unijnego, które unaocznily potrzebę dokonania ponownej nowelizacji przepisów krajowych.

2. Podstawowe elementy międzynarodowej kontroli eksportu

Kontrola eksportu charakteryzuje się – tak na świecie, jak i w Unii Europejskiej – tym, że jest elementem polityki bezpieczeństwa, w której realizacji wykorzystuje się instrumenty polityki handlowej. Wynika to ze specyfiki „towarów”, które są objęte międzynarodową kontrolą eksportu. Są nimi: broń konwencjonalna i masowego rażenia, uzbrojenie oraz bardzo szeroka grupa towarów, które mają głównie zastosowania cywilne, ale mogą być wykorzystane do produkcji wymienionych tu rodzajów broni. Obrót z zagranicą bronią masowego rażenia jest zakazany na mocy traktatów międzynarodowych, których Polska jest państwem-stroną. Produktami podwójnego zastosowania nazywa się zarówno urządzenia produkcyjne, kontrolno-pomiarowe, oprogramowanie, jak i technologie wytwarzania oraz serwisowania. Wszystkie one, szczególnie w dobie obecnego zagrożenia konfliktami asymetrycznymi, mogą stanowić zasadnicze zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, stąd też są przedmiotem współpracy kilkudziesięciu krajów, mającej na celu monitorowanie w skali światowej międzynarodowego obrotu tymi towarami.

Kontrola eksportu, będąca narzędziem realizacji polityki bezpieczeństwa państwa, dotyczy międzynarodowej wymiany towarowej i wykorzystuje w praktyce mechanizmy i instrumenty kontrolne związane z typowymi procedurami handlowymi, a także z procedurami kontroli celnej. Stanowi ona tzw. pozataryfowe ograniczenia obrotu, przekładające się w praktyce na obowiązek uzyskiwania licencji (w Polsce – zezwoleń) na dokonywanie obrotu z zagranicą w różnych jego formach, także w przypadkach tzw. niematerialnych transferów, kiedy nie dokonuje się formalnych odpraw celnych, oraz w przypadkach pośrednictwa, kiedy pośrednik krajowy uczestniczy w transakcji dokonywanej między firmami innych krajów, a towar nie przechodzi przez terytorium Polski ani przez obszar celny Unii Europejskiej. Proces wydawania licencji i związanych z nimi oświadczeń

końcowego użytkownika, międzynarodowych certyfikatów importowych i certyfikatów weryfikacji dostawy jest domeną krajowego organu kontroli obrotu, którym jest minister właściwy do spraw gospodarki. Proces ten jest elementem międzynarodowego systemu monitorowania obrotu towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym.

Niezwykle istotnym instrumentem kontroli obrotu jest krajowa i międzynarodowa współpraca organów kontroli obrotu, służb celnych, dyplomatycznych i specjalnych. W Polsce uzyskała ona podstawę prawną w *Ustawie z 29 listopada 2000 roku o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa*, która wskazuje organy opiniujące w procesie wydawania zezwoleń na dokonywanie obrotu oraz określa ich uprawnienia, a w szczególności uprawnienia koordynacyjne i kontrolne przysługujące ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

Szeroką bazę polityczno-prawną międzynarodowej kontroli eksportu stanowią międzynarodowe traktaty i konwencje o nierozprzestrzenianiu broni masowego rażenia(BMR), Organizacja Narodów Zjednoczonych i niektóre inne wyspecjalizowane organizacje międzynarodowe, a przede wszystkim tzw. reżimy (porozumienia) nieproliferacyjne, grupujące kraje współpracujące na zasadach nietraktatowych, sprowadzających się do dobrowolnych deklaracji rządów o chęci realizacji wspólnej polityki bezpieczeństwa na świecie.

Reżimy kontrolne i porozumienia nieproliferacyjne

Specyficznym rodzajem współpracy międzynarodowej w dziedzinie kontroli eksportu są nieformalne porozumienia nieproliferacyjne, czyli tzw. reżimy kontrolne. Są one formą szerszej realizacji zobowiązań wynikających z wielostronnych porozumień uzgodnionych na zasadzie konsensu. Polska jest członkiem wszystkich reżimów kontroli eksportu i ugrupowań nieproliferacyjnych:

- **Grupy Dostawców Jądrowych** (Nuclear Suppliers Group, NSG) – istnieje od 1974 r. i jest nieformalnym porozumieniem 48 państw, posiadających wspólne zasady postępowania w obrocie towarami i technologiami jądrowymi dla celów pokojowych z państwami spoza reżimu, w celu niedopuszczenia do rozprzestrzeniania technologii mogących służyć do budowy broni jądrowej (Polska sprawowała przewodnictwo w NSG od czerwca 2021 r. do czerwca 2022 r. zakończone spotkaniem plenarnym w Warszawie). W ramach NSG funkcjonują dwie grupy robocze wspierające realizację celów reżimu: Grupa Konsultacyjna (CG) oraz Grupa Ekspertów Technicznych (TEG). Grupa Konsultacyjna odpowiada za prowadzenie prac o charakterze politycznym i regulacyjnym, w szczególności za przygotowywanie rekomendacji dotyczących funkcjonowania NSG, przegląd i aktualizację Wytycznych NSG, a także opracowywanie i aktualizację dokumentów dobrych praktyk wspierających skuteczne wdrażanie standardów NSG przez państwa uczestniczące. Grupa zajmuje się również analizą bieżących wyzwań związanych z kontrolą eksportu oraz wypracowywaniem propozycji działań wzmacniających skuteczność reżimu. Grupa Ekspertów Technicznych prowadzi prace o charakterze techniczno-eksperckim, obejmujące przede

wszystkim przegląd i aktualizację list kontrolnych NSG, analizę nowych technologii i potencjalnych obszarów wymagających objęcia kontrolą oraz przygotowywanie propozycji zmian technicznych wspierających właściwe stosowanie wytycznych NSG.

- **Komitetu Zanggera** (Zangger Committee, ZAC) – istnieje od 1974 r. i skupia 39 państw-eksporterów technologii do wytwarzania materiałów rozszczepialnych. Polska co roku składa do Komitetu Zanggera deklarację, w której szczegółowo raportuje ilość i rodzaj wyeksportowanych surowców oraz technologii jądrowych z tzw. *Trigger List*. Przedmiotowy dokument wskazuje kraj przeznaczenia oraz potwierdza, że transakcja została objęta międzynarodowymi gwarancjami pokojowego wykorzystania energii i technologii jądrowej;
- **Grupy Australijskiej** (Australia Group, AG) – istnieje od 1985 r., skupia 43 członków (42 państwa i Unię Europejską). Jej zadaniem jest koordynacja polityki eksportowej w dziedzinach objętych postanowieniami Konwencji o zakazie broni biologicznej i toksynowej oraz Konwencji o zakazie broni chemicznej;
- **Reżimu Kontrolnego Technologii Rakietowych** (Missile Technology Control Regime, MTCR) – istnieje od 1987 r., skupia 35 państw. Jego celem jest zapewnienie nierozprzestrzeniania towarów i technologii raketowych mogących służyć do budowy środków przenoszenia broni masowego rażenia;
- **Porozumienia z Wassenaar** (Wassenaar Arrangement, WA) – istnieje od 1995 r., skupia obecnie 42 państwa. Opracowuje listy kontrolne uzbrojenia konwencjonalnego i produktów podwójnego zastosowania oraz najlepsze praktyki dla oceny wniosków o zezwolenia na eksport. Najistotniejsze z nich zawarte są w dokumentach:
 - a. Elementy ws. oceny ryzyka destabilizujących akumulacji broni konwencjonalnej,
 - b. Najlepsze praktyki w eksporcie broni strzeleckiej i lekkiej (SALW),
 - c. Najlepsze praktyki dot. eksportu przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych (MANPADS),
 - d. Najlepsze praktyki dot. kontroli reeksportu broni konwencjonalnej,
 - e. Najlepsze praktyki dot. legislacji w obszarze pośrednictwa w handlu bronią,
 - f. Najlepsze praktyki dot. licencjonowania obrotu produktami podwójnego zastosowania,
 - g. Najlepsze praktyki dot. kontroli nad nieuchwytnymi transferami technologii,
 - h. Najlepsze praktyki dot. zapobiegania destabilizującym transferom broni strzeleckiej i lekkiej drogą powietrzną.

Szczegółowy wykaz państw uczestniczących w poszczególnych reżimach kontrolnych przedstawiony jest w załączniku nr 3.

Wśród porozumień nieproliferacyjnych należy też wspomnieć o Haskim Kodeksie Postępowania przeciw proliferacji raket balistycznych (*Hague Code of Conduct against*

Ballistic Missile Proliferation, HCoC), na podstawie którego zostały wypracowane środki budowy zaufania w zakresie proliferacji rakietowej w postaci zobowiązania państw -stron HCoC do składania rocznych deklaracji oraz notyfikacji przedstartowych. Mimo jedynie politycznie wiążącego charakteru, instrument ten będący zestawem środków budowy zaufania stanowi trwały i nieodłączny element globalnej architektury nieprolifracji BMR i środków jej przenoszenia. Obecnie 145 państw należy do grona sygnatariuszy Kodeksu. Polska sprawowała przewodnictwo w HCoC w latach 2017-2018 prowadząc aktywną działalność z zakresu *outreach*.

Warto również odnotować Inicjatywę przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (*Proliferation Security Initiative*, PSI), która została ogłoszona 31 maja 2003 roku na Wawelu przez prezydenta USA George'a W. Busha. Celem PSI jest uniemożliwianie przemytu BMR oraz komponentów do jej wytwarzania. Realizacja tego celu wymaga szeroko zakrojonej współpracy międzynarodowej nie tylko na szczeblu politycznym, ale również między służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo poszczególnych krajów PSI (takich jak służby specjalne, celne, graniczne itp.). W skład PSI weszło początkowo 11 państw (Australia, Francja, Hiszpania, Japonia, Niderlandy, Niemcy, Portugalia, Włochy, Wielka Brytania, USA i Polska). Z czasem grupa rozszerzyła się do 116 państw wspierających PSI na całym świecie. W 2016 Rada Ministrów przyjęła Narodowy Mechanizm Przechwytywania towarów podwójnego zastosowania w oparciu o zasady PSI.

Głównym celem działania reżimów kontrolnych jest dążenie do zwiększenia przejrzystości w transferach kontrolowanych dóbr oraz promowanie zasad leżących u podstaw utworzenia reżimów. Ponadto kładą one nacisk na stałą wymianę informacji między państwami uczestniczącymi w mechanizmach kontrolnych, aktualizują listy towarów i technologii objętych kontrolą w związku ze stałym postępem technologicznym oraz dążą do koordynowania działań kontrolnych między państwami uczestniczącymi. Współpraca między państwami opiera się na krajowych ustawodawstwach oraz krajowych systemach kontroli eksportu dóbr uznawanych za strategiczne.

Każde z porozumień nieprolifacyjnych ustala na zasadzie konsensusu ogólne wytyczne sprawowania kontroli eksportu, a także szczegółowe listy towarów i technologii objętych kontrolą – odpowiednio do obszaru zainteresowania i odpowiedzialności danego reżimu (tzn. odrębne listy dla broni jądrowej, chemicznej i biologicznej, technologii rakietowych i nowoczesnych broni konwencjonalnych). Zasadą jest zakaz dostaw uzbrojenia do krajów objętych embargiem ONZ w zakresie regulowanym odpowiednimi decyzjami tej organizacji, a także powstrzymywanie się od dostaw do tych krajów produktów i technologii podwójnego zastosowania. Czasami dostawy tych towarów do krajów objętych embargiem są możliwe pod pewnymi warunkami, ale zawsze jest to związane z decyzją o charakterze politycznym, podejmowaną często na najwyższych szczeblach. Ponadto, stosuje się politykę ograniczania dostaw towarów o znaczeniu strategicznym do krajów, które formalnie nie są poddane sankcjom międzynarodowym, ale z różnych źródeł wiadomo, iż dostawy takie mogłyby przyczynić się do wzrostu zagrożenia międzynarodowego bezpieczeństwa lub wpłynęłyby negatywnie na przestrzeganie praw człowieka. Jednocześnie w coraz liczniejszych przypadkach stosuje się w procesie licencjonowania

tzw. klauzulę *catch-all*, oznaczającą konieczność uzyskania odpowiedniego zezwolenia nawet w przypadku eksportu towarów „cywilnych”, które wprawdzie nie zostały wymienione na listach kontrolnych, niemniej mogą mieć znaczenie dla obronności bądź praw człowieka lub też skutkować wzrostem zagrożenia terroryzmem.

Porozumienia nieproliferacyjne pozostawiły szczegóły dotyczące zasad i sposobów wykonywania kontroli eksportu w gestii każdego z państw uczestniczących. Stało się to przyczyną licznych trudności technicznych i organizacyjnych na obszarze Unii Europejskiej podczas tworzenia się tam jednolitego rynku. Stąd też w połowie lat dziewięćdziesiątych Komisja Europejska podjęła próbę opracowania rozporządzenia, które ujednoliciłoby zasady kontroli eksportu na terenie wszystkich państw ówczesnej „piętnastki”. Przyniosło to częściowy efekt w postaci parokrotnie nowelizowanego aktu prawa unijnego - rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady - ustanawiającego dla Wspólnoty reżim kontroli eksportu towarów i technologii podwójnego zastosowania wraz z jednolitą listą kontrolną tych towarów i technologii, obejmującą postanowienia wszystkich porozumień nieproliferacyjnych (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821). Kwestia kontroli eksportu broni i uzbrojenia regulowana jest obecnie na mocy *Wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r.*, które jako wiążące prawnie wymaga implementacji jego postanowień do regulacji krajowych.

Systematyzując prawno-organizacyjne uwarunkowania nieproliferacji i kontroli eksportu w Unii Europejskiej, należy wskazać zasadniczą rolę Rady UE w podejmowaniu decyzji politycznych. Na posiedzeniach poświęconych sprawom zagranicznym Rada zajmuje się całą zewnętrzną działalnością Unii, w tym Wspólną Polityką Zagraniczną i Bezpieczeństwa, której założeniami są: ochrona wspólnych wartości, podstawowych interesów, niezależności, integralności i bezpieczeństwa Unii, zachowanie pokoju, umacnianie demokracji, poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności.

Prace Rady w tym zakresie wspomagane są przez Komitet Stałych Przedstawicieli oraz Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa, które przygotowują dla Rady opinie wypracowywane na szczeblu eksperckim przez organy robocze Unii odpowiedzialne za problematykę kontroli eksportu. Są to:

- **Grupa robocza Rady ds. kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania (WPDU)**

Opracowuje koncepcje oraz konkretne propozycje zmian legislacyjnych, które po uzgodnieniu z Komisją i służbami prawnymi przedkłada na posiedzenia Rady. Grupa odbywa zazwyczaj ok. 6–10 posiedzeń w ciągu roku, w zależności od aktywności jej przewodniczącego, którym jest przedstawiciel kraju sprawującego aktualnie prezydencję. W grupie tej krajową jednostką wiodącą jest Departament Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

- **Grupa koordynacyjna powołana na mocy art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821³**

Bada wszelkie kwestie dotyczące stosowania wspólnotowego prawa w dziedzinie kontroli towarów podwójnego zastosowania podnoszone przez Komisję Europejską lub państwa członkowskie oraz zajmuje się kwestią harmonizacji praktycznych procedur. Podobnie jak wyżej, krajową jednostką wiodącą jest Departament Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

- **Grupa robocza Rady ds. wywozu broni konwencjonalnej (COARM)**

Odgrywa podobną rolę jak grupa robocza ds. produktów podwójnego zastosowania, ale w odniesieniu do koordynacji polityki unijnej w handlu bronią z państwami trzecimi (poza obszar celny UE). W stosunkowo niewielkim stopniu wnika w praktykę i mechanizmy kontroli, które pozostają domeną władz krajowych. Krajową jednostką wiodącą w tej grupie jest Departament Polityki Bezpieczeństwa MSZ.

- **Grupa robocza Rady ds. nieprolifracji i rozbrojenia (CONOP)** odpowiada za przygotowanie i koordynację działań UE dotyczących nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia. Przygotowuje także rekomendacje dotyczące kontroli broni konwencjonalnej i rozbrojenia na szczeblu globalnym. Grupa koordynuje prace UE w kwestiach związanych z przestrzenią kosmiczną w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB). Krajową jednostką wiodącą w tej grupie jest Departament Polityki Bezpieczeństwa MSZ.

- **Grupa ekspercka ds. transferów wewnątrzunijnych produktów związanych z obronnością**

Wspiera Komisję Europejską w przygotowywaniu wniosków ustawodawczych w dziedzinie wewnątrzunijnych transferów (wewnątrz obszaru celnego UE) produktów związanych z obronnością oraz aktów delegowanych na podstawie dyrektywy 2009/43/WE, a także prowadzi wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w dziedzinie wewnątrzunijnych transferów produktów związanych z obronnością. Krajową jednostką wiodącą jest Departament Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Silnym i ważnym instrumentem kontroli eksportu – tak w ramach porozumień nieprolifacyjnych, jak i w ramach UE – jest system wymiany informacji o odmowach wydania licencji na dokonanie obrotu z zagranicą towarami o znaczeniu strategicznym z niektórymi krajami i związany z tym wymóg konsultacji. W przypadku gdy po konsultacji państwo wydaje jednak decyzję o udzieleniu takiego zezwolenia, ma ono obowiązek poinformowania o swojej decyzji państwo, które odmówiło jego wydania, wraz ze szczegółowym uzasadnieniem przyjętego stanowiska.

³ Do września 2021 r. funkcję tą pełniła Grupa koordynacyjna powołana na mocy art. 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 2009/428/WPZiB.

Jednocześnie należy podkreślić, że istotnym elementem w realizacji kontroli eksportu jest zasada równoważenia interesów politycznych, społecznych i gospodarczych. Podstawowy dokument statutowy Porozumienia z Wassenaar, tzw. *Elementy początkowe*, stanowi, iż Porozumienie zostało zawarte w celu umacniania regionalnego i globalnego bezpieczeństwa przez promowanie transparentności i zwiększanie odpowiedzialności w dziedzinie transferów broni konwencjonalnej oraz produktów i technologii podwójnego zastosowania, a także w celu przeciwdziałania ich destabilizującej akumulacji w regionach podwyższonego ryzyka. W dokumencie tym mowa jest także, iż celem Porozumienia i uczestniczących w nim państw jest przeciwdziałanie próbom uzyskiwania wspomnianych produktów i technologii przez organizacje i grupy terrorystyczne, jak również przez indywidualnych terrorystów. Jednakże podkreśla się w nim zarazem, że podejmowane w tym celu działania nie mogą zakłócać normalnych transakcji handlowych inicjowanych w dobrej wierze.

3. Polityka państwa w dziedzinie nieprolifracji i kontroli eksportu

W polityce nieprolifracji i kontroli eksportu rząd polski kieruje się zobowiązaniami międzynarodowymi wynikającymi z ratyfikowanych przez nasz kraj traktatów międzynarodowych, a także zobowiązaniami podjętymi wobec organizacji międzynarodowych i dobrowolnych porozumień nieprolifacyjnych, które omówione zostały w poprzednim rozdziale. O przystąpieniu do wybranej organizacji lub instrumentu międzynarodowego decydują interesy bezpieczeństwa państwa i polityki zagranicznej, z uwzględnieniem jednak potencjalnego wpływu przyjętych zobowiązań na rozwój technologiczny państwa i wymianę handlową.

Układy i konwencje:

- [Traktat o handlu bronią](#) (*Arms Trade Treaty, ATT*). Celem Traktatu jest umocnienie międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności, zmniejszanie ludzkiego cierpienia oraz promowanie współpracy, przejrzystości i odpowiedzialnego działania państw w dziedzinie międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną i w ten sposób budowania zaufania. Traktat jest pierwszym w historii współczesnego świata prawnie wiążącym instrumentem określającym zakres przedmiotowy i funkcjonalny kontroli międzynarodowych transferów broni, a przede wszystkim ustalającym jednolite w skali globalnej kryteria oceny wniosków o wydanie zezwoleń na eksport uzbrojenia. Podpisany przez 143 państwa, skupia obecnie 118 państw-stron. Wszedł w życie 24 grudnia 2014 r.
- [Układ o nierozprzestrzaniu broni jądrowej](#) (*Nuclear Non-Proliferation Treaty, NPT*) zakazuje mocarstwom jądrowym przekazywania broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych, jak również udzielania pomocy, zachęcania lub nakłaniania jakiegokolwiek państwa nie dysponującego bronią jądrową do produkowania lub uzyskiwania inną drogą takiej broni lub urządzeń wybuchowych. Traktat zakazuje również państwom-stronom nie dysponującym bronią jądrową

podejmowania produkcji lub uzyskiwania inną drogą broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych. Skupia 191 państw-stron.

- **Konwencja o zakazie broni chemicznej** (*Chemical Weapons Convention, CWC*) ustanawia całkowity zakaz produkcji, rozwoju, składowania, przekazywania i nabywania oraz użycia broni chemicznej. Zobowiązuje też sygnatariuszy do udzielania informacji o posiadanej broni tego rodzaju i do jej zniszczenia oraz udostępniania danych na temat przemysłu chemicznego. Obowiązuje od 1997 r. Ratyfikowana przez 193 państwa.
- **Konwencja o zakazie broni bakteriologicznej (biologicznej) i toksycznej** (*Biological and Toxin Weapons Convention, BTWC*) zakazuje badań, produkcji, składowania broni biologicznej i toksyn oraz nakazuje zniszczenie tejże broni, a także środków jej przenoszenia. Podpisana w 1972 r.; weszła w życie w 1975 r. Obecnie 189 państw jest stronami Konwencji.
- **Konwencja o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych rodzajów broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienie lub mające niekontrolowane skutki** (*Convention on Certain Conventional Weapons, CCW*) zabrania używania konwencjonalnych broni niehumanitarnych. Dodano do niej pięć protokołów dodatkowych. Polska ratyfikowała CCW i Protokoły I, II i III w dniu 2 czerwca 1983 r. (I w sprawie niewykrywalnych odłamków, II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń i III w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia broni zapalających). Ponadto, Polska jest stroną Protokołu IV w sprawie laserowych broni oślepiających (ratyfikowanego przez Polskę w dniu 31 lipca 2004 r.), Poprawionego art. 1 Konwencji CCW (ratyfikowanego przez Polskę w dniu 28 sierpnia 2006 r.) oraz Protokołu V w sprawie wybuchowych pozostałości wojennych (ratyfikowanego przez Polskę 1 lipca 2011 r.). Obecnie 128 państw jest stronami Konwencji.

Organizacje międzynarodowe:

- **Organizacja Narodów Zjednoczonych** – stawia sobie za cel zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, rozwój współpracy między narodami oraz popieranie przestrzegania praw człowieka. Polska respektuje rezolucje Rady Bezpieczeństwa, w tym nakładające sankcje na państwa i organizacje stanowiące zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.
- **Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, OBWE** (*Organisation for Security and Co-operation in Europe, OSCE*) – powstała 1 stycznia 1995 r. w wyniku przekształcenia Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w organizację. Jej celem jest zapobieganie powstawaniu konfliktów w Europie. W roku 2022 Polska po raz drugi sprawowała roczne przewodnictwo w OBWE. W 2023 roku pełniła funkcję w Trójce OBWE, składającej się z państw reprezentujących poprzednie, obecne i kolejne przewodnictwo w organizacji.

- **Unia Europejska** – jako państwo członkowskie Polska w pełni uczestniczy w realizacji Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, która m.in. implementuje postanowienia rezolucji Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych, w tym zarówno dotyczących międzynarodowych sankcji, jak i tych o charakterze systemowym, dotyczących wspólnych przedsięwzięć w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania proliferacji broni masowego rażenia bądź nadmiernej akumulacji broni strzeleckiej i lekkiej.
- **Organizacja ds. Zakazu Broni Chemicznej** (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons, OPCW) – organ wykonawczy Konwencji o zakazie broni chemicznej.

Kierując się zobowiązaniami politycznymi wobec wymienionych traktatów, organizacji międzynarodowych i porozumień nieproliferacyjnych, polskie władze stosują dodatkowo w polityce kontroli eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego zasadę wydawania zezwoleń na eksport jedynie do podmiotów w krajach odpowiadających kryteriom *Wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB*. Odstępstwem od tej zasady może być wydawanie zezwoleń na eksport uzbrojenia i sprzętu wojskowego do podmiotów niepaństwowych, ale wyłącznie w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz tych państwach nie należących do UE, które posiadają uznane i wiarygodne systemy kontroli eksportu.

Ramy prawne krajowego systemu kontroli eksportu wyznaczone są przez następujące regulacje:

- [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania⁴](#).
- [Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, z późniejszymi zmianami](#).
- [Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego⁵](#).
- **Zestaw krajowych aktów wykonawczych** oraz rezolucji, rozporządzeń i decyzji organizacji międzynarodowych nakładających konkretne zakazy i ograniczenia w eksporcie broni do określonych krajów.

Polska realizuje także wszystkie zobowiązania wynikające z rezolucji Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych i implementujących je aktów prawnych Unii Europejskiej, dotyczące ograniczeń w międzynarodowym obrocie bronią (embargo) wobec niektórych państw lub organizacji terrorystycznych. Wykaz państw objętych

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. zastąpiło od 9 września 2021 r. zastąpiło Rozporządzenie Rady (WE) Nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r.

⁵ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB zostało znowelizowane w dniu 16 września 2019 r. i 14 kwietnia 2025 r.

międzynarodowymi ograniczeniami w obrocie towarami o znaczeniu strategicznym przedstawia załącznik nr 1 do niniejszego raportu. Wykaz ten, z uwagi na dynamiczne zmiany w tym obszarze, należy traktować jedynie jako wskazówkę orientacyjną, a nie wiążącą informację o obowiązującym stanie prawnym. Bliższe informacje o szczegółach dotyczących ograniczeń w międzynarodowym handlu towarami o znaczeniu strategicznym można znaleźć pod adresem:

<https://www.sanctionsmap.eu>

Polityka zagraniczna Rzeczypospolitej Polskiej i pozostałych państw Unii Europejskiej w sprawach objętych kontrolą obrotu z zagranicą uzbrojeniem oraz produktami technologicznymi podwójnego zastosowania opiera się na dążeniach do stworzenia jak najwyższych międzynarodowych standardów w tym zakresie. Polska jest jednym z najaktywniejszych uczestników porozumień kontrolnych wśród państw Europy Środkowej i Wschodniej oraz utrzymuje rozwiniętą współpracę z sąsiadami i sojusznikami w zakresie kontroli eksportu. Opierając się na własnych doświadczeniach w tej dziedzinie, Polska wspiera państwa dokonujące transformacji ustrojowych w tworzeniu kompleksowego systemu kontroli eksportu. Aktywność Polski w działaniach na rzecz rozwoju międzynarodowego systemu kontroli eksportu stanowi znaczący wkład w budowę międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

4. Przedmiot kontroli

Zgodnie z art. 3 pkt 1-3 Ustawy z dnia 29 listopada 2000 roku towarami o znaczeniu strategicznym są produkty podwójnego zastosowania oraz uzbrojenie wymienione w odpowiednich wykazach kontrolnych. *Wykaz produktów podwójnego zastosowania* jest integralną częścią *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r.*, natomiast *Wykaz uzbrojenia* wprowadzany jest do krajowego systemu prawnego rozporządzeniem ministra właściwego do spraw gospodarki, opracowywanym na podstawie referencyjnych list kontrolnych przyjmowanych przez Porozumienie z Wassaenaar i organy Unii Europejskiej.

Wykazy te zawierają również technologie niezbędne do wytwarzania i utrzymania końcowych produktów i odpowiednich urządzeń kontrolno-pomiarowych. *Wykaz produktów podwójnego zastosowania* zawiera ponad 2 000 opisów różnego rodzaju wyposażenia, sprzętu pomiarowego, materiałów, technologii i oprogramowania, objętych międzynarodową kontrolą. *Wykaz uzbrojenia* zawiera 22 kategorie różnego rodzaju broni ostrej i sprzętu pomocniczego. W załączniku nr 2 przedstawiony jest skrócony opis tych kategorii. Wykazy nie mają charakteru wyczerpującego i nie stanowią konstrukcji zamkniętej. Aktualizowane są praktycznie corocznie przez odpowiednie organy robocze porozumień nieproliferacyjnych i kontrolnych.

Należy również pamiętać, iż kontrolą eksportu objęte są także usługi związane z kontrolowanymi towarami i technologiami. Nie poddaje się odrębnemu licencjonowaniu minimalnej technologii niezbędnej do uruchomienia i podstawowego użytkowania wyrobu

końcowego, jeśli jest ona dostarczana wraz z nim na podstawie ważnej decyzji o wydaniu zezwolenia na eksport.

Do podstawowych instrumentów współpracy wielostronnej zalicza się powiadamianie o odmowach wydania licencji na eksport i tzw. podcięciach (*undercut*). Decyzja administracyjna o odmowie wydania zezwolenia na wywóz ze względu na cele reżimu kontrolnego powinna być notyfikowana innym uczestnikom tegoż reżimu. W przypadku rozpatrywania podobnej transakcji przez inne państwo oczekuje się, że podejmie ono bilateralne konsultacje z państwem, które uprzednio odmówiło wydania licencji, aby zapobiec „podcięciom”. System notyfikacji odmów funkcjonuje w ramach NSG, AG, MTCR i WA, na zasadzie dobrowolności, a konsultacje dwustronne prowadzone są w NSG, MTCR i AG. W praktyce mechanizmy te oznaczają istnienie wciąż rozrastających się, odrębnych wykazów, które należy przeglądać w procesie licencjonowania.

Podobnie odrębnymi wykazami kontrolnymi stają się listy dodatkowych towarów podlegających rozszerzonej kontroli, wprowadzone rozporządzeniami Unii Europejskiej nakładającymi sankcje na niektóre państwa.

Istnienie tak licznych i różnych wykazów kontrolnych oraz ich ciągła ewolucja wymagają dużej wiedzy i należytej staranności w działaniach zarówno producentów, jak i eksporterów, a także administracji państwowej.

5. Organizacja kontroli eksportu w Polsce

Zgodnie z Ustawą z dnia 29 listopada 2000 roku organem kontroli obrotu jest w Polsce minister właściwy do spraw gospodarki. Jego aparatem wykonawczym jest Departament Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego Ministerstwa Rozwoju i Technologii, który opracowuje wnioski i przygotowuje decyzje w sprawach licencjonowania obrotu zarówno produktami podwójnego zastosowania, jak i uzbrojenia oraz sprzętu wojskowego.

Organ kontroli obrotu wydaje zezwolenia na obrót po zasięgnięciu opinii organów opiniujących, którymi są: minister właściwy do spraw zagranicznych, minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister właściwy do spraw finansów publicznych, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu Wojskowego, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, a w odniesieniu do materiałów jądrowych, technologii jądrowych oraz innych produktów podwójnego zastosowania - Prezes Państwowej Agencji Atomistyki. Każdy z organów opiniujących przygotowuje opinię w ramach własnych zakresów obowiązków i kompetencji, określonych w ich aktach statutowych. Przekazywanie wniosków i opinii między organami uczestniczącymi w kontroli eksportu odbywa się z wykorzystaniem wydzielonego, bezpiecznego systemu teleinformatycznego. Obecnie stopniowo włącza się do grona jego użytkowników kolejne jednostki organizacyjne służb celnych. Podobne rozwiązanie proceduralne zostało przyjęte w Ustawie z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym. W przypadku tej regulacji

ustawowej realizowane są postanowienia m.in. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2012 z dnia 14 marca 2012 r. wdrażającego art. 10 Protokołu Narodów Zjednoczonych przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (protokół NZ w sprawie broni palnej), oraz ustanawiającego zezwolenia na wywóz i środki dotyczące przywozu i tranzytu dla broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji⁶. Rozporządzenie to uzupełnia postanowienia Wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB w zakresie zasad dotyczących udzielania zezwoleń na wywóz oraz środków dotyczących przywozu i tranzytu w odniesieniu do broni palnej oraz amunicji przeznaczonej na rynek cywilny. Niniejszy raport nie uwzględnia ilości i wartości udzielonych zezwoleń na transfery tego rodzaju broni i amunicji oraz faktycznej wartości eksportu w tym zakresie.

System kontroli eksportu, którego zarys został tu przedstawiony, jest w rzeczywistości systemem monitorowania obrotu legalnego. Jego fizyczną kontrolą oraz zwalczaniem obrotu nielegalnego i przeciwdziałaniem temu procederowi zajmują się powołane do tego służby celno-skarbowe i specjalne, straż graniczna i policja.

Istotnym elementem każdego systemu kontroli eksportu są sankcje karne nakładane za działania niezgodne z prawem. W przypadku Polski sankcje karne i administracyjne za prowadzenie działań niezgodnych z Ustawą są określone w jej artykułach 33–42. Za obrót bez zezwolenia lub wbrew warunkom określonym w zezwoleniu grozi kara pozbawienia wolności od roku do 10 lat oraz kara pieniężna w wysokości do 200 000 zł. Z kolei sankcje za czyny związane z proliferacją broni masowego rażenia, działaniami terrorystycznymi i polegające na łamaniu międzynarodowego embarga określone są przez Kodeks karny. Wytwarzanie, gromadzenie, nabywanie, zbywanie, przechowywanie lub przewożenie środków masowej zagłady lub broni wbrew zakazom międzynarodowym zagrożone jest karą pozbawienia wolności od roku do lat 10.

6. Międzynarodowa przejrzystość transferów uzbrojenia

Idea przejrzystości w zakresie międzynarodowego obrotu tak handlowego, jak i niemającego charakteru komercyjnego, zaczęła upowszechniać się w połowie lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Jej praktyczna realizacja polega na wzajemnym informowaniu się państw wchodzących w skład międzynarodowej wspólnoty kontroli eksportu o podstawowych elementach ich systemów legislacji i organizacji, o procedurach oraz o podejmowanych decyzjach o wydaniu licencji i odmowach ich przyznawania. Istotnym adresatem działań na rzecz przejrzystości jest rodzimy przemysł (przez co rozumie się zarówno producentów, eksporterów, pośredników, jak i ośrodki akademickie oraz instytuty badawcze).

⁶ W perspektywie 2029 r. zostanie ono w pełni zastąpione przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/41 z dnia 19 grudnia 2024 r., które wprowadza m.in. obowiązek uzyskania zezwolenia na przywóz z państw spoza UE broni palnej i amunicji wskazanej w załączniku I do rozporządzenia.

Informacja o prawno-organizacyjnych aspektach krajowych systemów kontroli eksportu jest zazwyczaj zamieszczana na stronach internetowych krajowych organów kontroli obrotu oraz instytucji z nimi współpracujących. Państwa uczestniczące w międzynarodowych porozumieniach nieproliferacyjnych starają się też zadbać o umieszczenie na swych stronach internetowych odpowiednich linków do własnych zasobów informacyjnych. W Polsce odpowiednie informacje można znaleźć przede wszystkim na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Podstawowymi narzędziami realizacji zasady przejrzystości we wzajemnym informowaniu się o handlowych i niehandlowych transferach broni są wypracowane na forach dyplomacji wielostronne coroczne raporty i rejestry, do których państwa członkowskie wnoszą w określonych terminach swoje wkłady. Formaty tych raportów i rejestrów różnią się między sobą zawartością, tak co do rodzaju raportowanego sprzętu, jak i charakteru danych. Istnieją cztery podstawowe kanały dorocznego raportowania:

- **Rejestr broni konwencjonalnej ONZ (UNROCA)** dotyczy transferów broni w siedmiu kategoriach (patrz tabela 7) oraz transferów broni strzeleckiej i lekkiej (<http://www.un.org/disarmament/convarms/Register>).
- **Raporty państw-stron Traktatu o handlu bronią (ATT)** składane są do Sekretariatu ATT, zgodnie z art. 13 ust. 3 Traktatu. Ich zakres zbliżony jest do informacji przekazywanych do Rejestru broni konwencjonalnej ONZ.
- **Rejestr transferów broni konwencjonalnej oraz broni strzeleckiej i lekkiej OBWE** w praktyce jest powtórzeniem danych przekazywanych do ONZ i ATT. Obejmuje także wymianę informacji o transferach przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych (MANPADS) oraz o transferach broni strzeleckiej i lekkiej.
- **Coroczne sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 8 ust. 2 Wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB** określającym wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego, publikowane w serii C Dziennika Urzędowego UE. Zawiera dane o liczbie i wartości wydanych licencji, rzeczywistym eksporcie (o ile możliwe jest pozyskanie takich danych oraz ich terminowe przekazanie), udzielonych odmowach i ich podstawach.

W Ustawie z dnia 29 listopada 2000 roku wprowadzono przepis obligujący eksporterów do składania ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych corocznych raportów o rzeczywistym wykonaniu wywozów lub transferów wewnątrzunijnych⁷. Dane te stanowią podstawę do podwyższenia poziomu przejrzystości w raportach przekazywanych przez Polskę organizacjom międzynarodowym.

⁷ 27 lipca 2026 r. weszło w życie nowe [rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych w sprawie wzoru raportu z faktycznego wykonania wywozu lub transferu wewnątrzunijnego uzbrojenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej](#) (Dz. U. 2026 poz. 1035).

Całkowicie odrębnym zagadnieniem jest przejrzystość w zakresie wydawanych decyzji o odmowach przyznania licencji eksportowych. W tym przypadku przejrzystość ograniczona jest jedynie do niejawniej wymiany informacji między państwami, bez możliwości udostępniania tej informacji podmiotom pozarządowym. Ustalenia takie przyjęto na forach porozumień nieproliferacyjnych i kontrolnych z myślą o ochronie interesów handlowych podmiotów uczestniczących w obrocie.

W kwestii przejrzystości transferów uzbrojenia należy też odnotować rosnącą rolę i aktywność organizacji pozarządowych o międzynarodowym zasięgu i charakterze działalności. Presja wywierana przez nie zarówno na środowiska administracji państw eksporterów, jak i na zachowania podmiotów gospodarczych oraz państw importerów prowadzi do coraz większego upowszechniania się, także poza obszarem Unii Europejskiej, zasad obowiązujących w kontroli eksportu broni oraz wiedzy niezbędnej do ich realizacji. Odnotować także należy obserwowaną w wielu krajach rosnącą rolę parlamentów w upowszechnianiu idei przejrzystości i stymulowania rozwoju systemów kontroli eksportu broni.

7. Eksport uzbrojenia

Eksport uzbrojenia z Polski odbywa się w ramach określonych jej międzynarodowymi zobowiązaniami i na podstawie obowiązującego prawa. Działania niezgodne z tą zasadą są karane na mocy przepisów Ustawy z dnia 29 listopada 2000 roku lub Kodeksu karnego – w zależności od rodzaju popełnionego czynu. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż przy podejmowaniu decyzji o wydaniu zezwoleń na międzynarodowy obrót uzbrojeniem i sprzętem wojskowym polska administracja bierze pod uwagę sformułowaną w art. 51 *Karty Narodów Zjednoczonych* zasadę prawa każdego kraju do obrony integralności własnego terytorium i dokonywania niezbędnych do tego zakupów uzbrojenia.

Dla potrzeb międzynarodowego raportowania, z uwagi na zróżnicowany zakres przekazywanych informacji, stosuje się różne metodyki ich pozyskiwania i opracowywania. Zasadnicza różnica sprowadza się do tego, że wkłady do rejestrów ATT, ONZ i OBWE opracowywane są na podstawie danych o rzeczywistych transferach, liczonych w sztukach, podczas gdy dane do raportu rocznego Unii Europejskiej pozyskiwane są przede wszystkim na podstawie statystyk wartości wydanych licencji eksportowych i rzeczywistego eksportu. Również zakres przedmiotowy raportowania w obu przypadkach jest na tyle zróżnicowany, że próby ich porównywania są utrudnione. Do rejestrów ONZ dotyczących broni konwencjonalnej oraz strzeleckiej i lekkiej przekazuje się dane o kompletnych systemach, podczas gdy metodologia UE przewiduje także raportowanie danych o transferach części zamiennych i komponentów, dokonywanych również w ramach współpracy przemysłów obronnych różnych państw. Zasadnicze różnice występują też w opisie kategorii sprzętu w rejestrach ONZ i w raporcie unijnym.

Niniejszy raport zawiera dane o ilości i wartości wydanych zezwoleń (pozyskane z Ministerstwa Rozwoju i Technologii) oraz o rzeczywiście wykonanym eksporcie

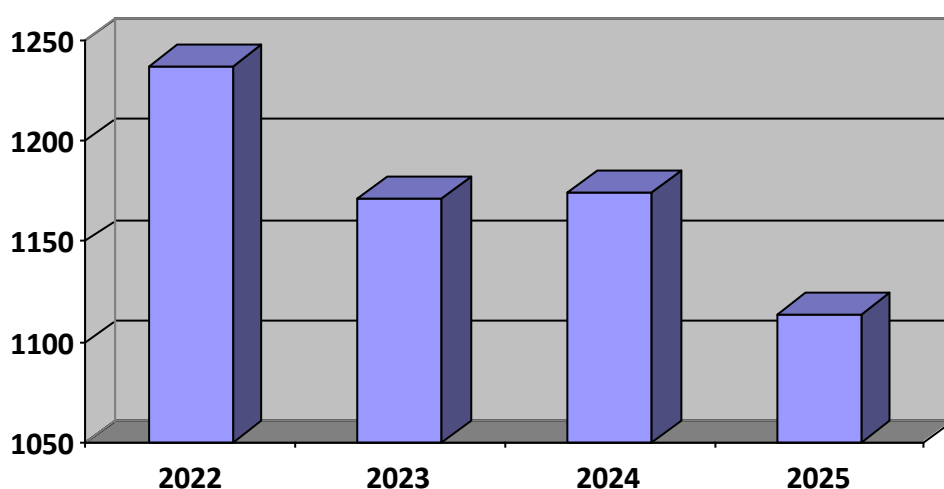
(pozyskane z Ministerstwa Finansów). Dane te obejmują jedynie faktyczny eksport lub ostateczne transfery niehandlowe, bez uwzględniania wywozów czasowych i zwrotnych.

8. Dane liczbowe

8.1. Dane o eksporcie ogółem

Przez ostatnie cztery lata liczba wydawanych indywidualnych zezwoleń na wywóz utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Jednocześnie należy zauważyć, iż coraz więcej podmiotów korzysta z krajowych zezwoleń generalnych, które nie są ujęte w niniejszej statystyce.

Wykres 1. Liczba zezwoleń na wywóz wydanych w latach 2022–2025

Powyższy parametr nie odzwierciedla rzeczywistych obciążeń administracji państwowej obowiązkami związanymi z licencjonowaniem obrotu z zagranicą towarami o znaczeniu strategicznym. Organ kontroli obrotu, tzn. minister właściwy do spraw gospodarki, wydaje także znaczące ilości zezwoleń dotyczących wywozów czasowych na wystawy i testy lub sprzętu będącego na wyposażeniu sił zbrojnych RP do napraw u jego producentów, a także dostaw w ramach gwarancji części zamiennych do uzbrojenia wyeksportowanego z Polski w latach poprzednich. Należy do tego oczywiście dodać zezwolenia wydawane na transfery produktów podwójnego zastosowania. W rzeczywistości organ kontroli obrotu wydaje rocznie około 1 800 decyzji administracyjnych dotyczących obrotu z zagranicą towarami o znaczeniu strategicznym.

W tabeli 1 przedstawiono szczegółowe informacje o liczbie i wartości zezwoleń na wywóz i transfer wewnątrznijny oraz odmów wywozu i transferu wewnątrznijnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego, wydanych w ostatnich czterech latach. Nie obejmują one danych o transferach niehandlowych oraz o transferach związanych z realizacją misji pokojowych pod egidą Organizacji Narodów Zjednoczonych, Unii Europejskiej i NATO. Dane te dotyczą jedynie tzw. nowych transferów, nie obejmują więc także transferów sprzętu związanych z naprawami gwarancyjnymi, wystawami, testami czy też naprawami za granicą sprzętu będącego na wyposażeniu polskiego wojska i innych służb mundurowych.

Ze względu na nałożone klauzule tajności, dane za rok 2025 nie zawierają także informacji o wydanych zezwoleniach, ich wartości oraz faktycznego wywozu uzbrojenia i sprzętu wojskowego przekazywanego w ramach donacji przez polskie władze na rzecz Ukrainy.

Liczba wydanych licencji podawana jest w sztukach, z tym, że możliwe jest, iż pojedyncza licencja dotyczy towarów z więcej niż jednej kategorii *Wykazu Uzbrojenia*.

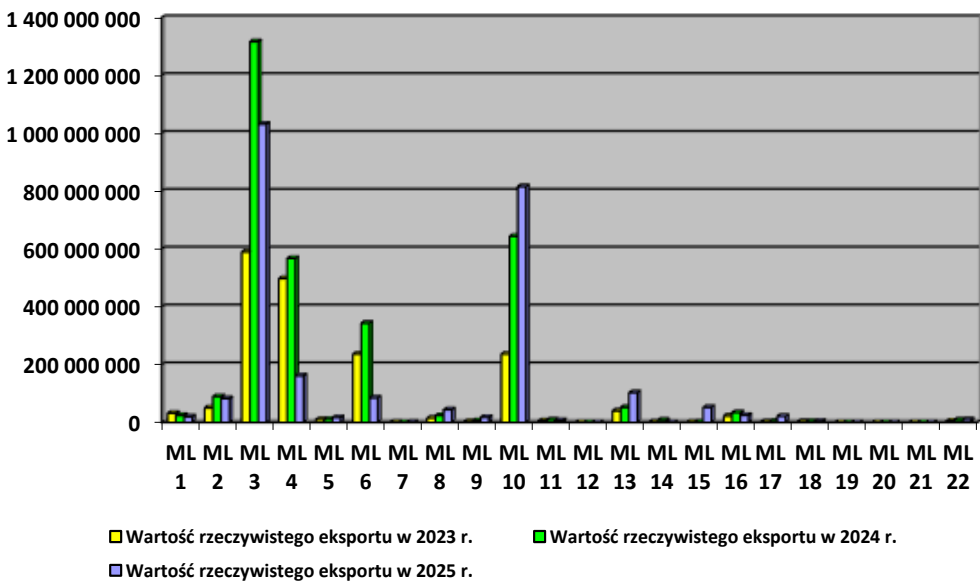
Tab. 1. Polski eksport ogółem w latach 2022-2025

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Liczba licencji	1 237	1 171	1 174	1 114
Wartość licencji razem (w EUR)	5 686 055 405	10 787 803 804	12 870 114 003	9 151 177 915
Rzeczywisty eksport (w EUR)	1 180 172 386	1 753 028 278	3 144 828 008	2 486 850 844
Liczba notyfikowanych odmów	0	0	4	0

Należy odnotować obniżenie wartości wydanych w 2025 roku zezwoleń na eksport oraz transfery wewnątrzunijne, zwłaszcza w porównaniu do roku 2024. Widoczna jest także malejącą wartość rzeczywiście zrealizowanego eksportu, choć i tak należy on do rekordowych na tle wyników z lat 2022-2023 oraz okresie poprzedzającym pełnoskalową zbrojną agresję Rosji na Ukrainę.

Kolejny wykres obrazuje strukturę rzeczywistego eksportu w poszczególnych kategoriach *Wykazu Uzbrojenia*, w latach 2023-2025.

Wykres 2. Wartość rzeczywistego eksportu w latach 2023–2025 wg kategorii Wspólnego Wykazu Uzbrojenia (w EUR)

Kategoria ML 10⁸ pozostaje nadal jedną z najważniejszych w strukturze polskiego eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Jest to wynikiem eksportu kooperacyjnego firm współpracujących z koncernami zagranicznymi lub też będących ich firmami zależnymi. Firmy te, produkujące podzespoły do samolotów i śmigłowców, nadal pozostają głównymi polskimi eksporterami sprzętu objętego *Wykazem Uzbrojenia*, a ich wyniki rzutują na łączny wynik eksportu. Ze względu na trwający konflikt zbrojny na Ukrainie, w 2025 roku udział tej kategorii w strukturze polskiego eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego ustąpił miejsca kategorii ML 3⁹. Trudno obecnie ocenić jak długo utrzyma się ta przewaga i czy będzie to zjawisko trwałe, choć zakończenie działań zbrojnych na Ukrainie lub zmiana ich charakteru, niewątpliwie zmieni strukturę polskiego eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

Tab. 2. Zestawienie danych o eksporcie w 2025 r. w poszczególnych kategoriach Wykazu Uzbrojenia

Numer kategorii Wykazu	Wartość wydanych zezwoleń (w EUR)	Rzeczywisty eksport (w EUR)
ML 1	45 322 289	19 635 205
ML 2	233 390 885	82 526 005
ML 3	1 291 633 251	1 031 198 005
ML 4	479 949 610	161 558 309
ML 5	25 821 201	17 021 258
ML 6	235 193 603	85 179 241
ML 7	4 689 295	648 015
ML 8	115 054 506	34 418 111
ML 9	9 561 912	17 533 923
ML 10	4 299 845 928	815 277 686
ML 11	37 103 454	6 261 106
ML 12	0	0
ML 13	1 256 907 956	103 049 888
ML 14	19 155 912	424 398
ML 15	500 789 294	51 851 719
ML 16	119 481 243	24 884 235
ML 17	37 011 086	21 557 235

⁸ „Statki powietrzne”, „statki powietrzne lżejsze od powietrza”, bezzałogowe statki powietrzne, silniki lotnicze i wyposażenie „statków powietrznych”, pokrewne wyposażenie i elementy składowe specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych.

⁹ Amunicja i zapalniki nastawcze oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.

ML 18	47 076 509	4 428 342
ML 19	31 660	31 784
ML 20	0	0
ML 21	91 469 710	6 632
ML 22	301 688 613	9 359 747
RAZEM	9 151 177 915	2 486 850 844

Powyższe zestawienie pokazuje, iż w wielu kategoriach eksporterzy wnioskowali o wydanie zezwoleń na kwoty znacząco wyższe, niż udało im się faktycznie wyeksportować (np. ML 3, ML 10, ML 13, ML 21, ML 22). Powyższe różnice mogą do pewnego stopnia wynikać z przeniesienia realizacji kontraktów na kolejny rok kalendarzowy.

O ile w latach ubiegłych trudno było wskazać regularne prawidłowości w dynamice polskiego eksportu, o tyle wyniki za rok 2025 - podobnie jak za lata 2023-2024, zostały zdominowane przez dostawy uzbrojenia i sprzętu wojskowego na Ukrainę dotkniętą agresją zbrojną ze strony Rosji. Dotyczy to zwłaszcza kategorii uzbrojenia ML 3, ML 4 oraz ML 10.

W kolejnych tabelach nr 3 i 4 przedstawione zostały dane w ujęciu regionalnym, uwzględniające informacje o głównych kategoriach eksportowanego w latach 2024–2025 sprzętu, uszeregowane według wartości rzeczywistego eksportu.

Tab. 3. Eksport uzbrojenia i sprzętu wojskowego z Polski w 2024 r. wg regionów

Region	Liczba wydanych licencji	Wartość wydanych licencji w EUR	Wartość rzeczywistego eksportu	Główne kategorie sprzętu wg Wykazu Uzbrojenia
Inne państwa europejskie	523	6 553 876 210	2 558 303 567	3, 4, 6, 10
Azja Południowo-wschodnia	27	631 089 603	210 585 589	10, 13
Ameryka Północna	155	3 859 340 795	196 092 061	10, 16
Unia Europejska	373	1 668 925 628	138 268 668	10, 16, 13, 4, 6
Afryka Subsaharyjska	6	9 296 596	21 733 753	4, 6, 2
Azja Północno-wschodnia	30	43 679 412	10 243 270	10
Afryka Północna	15	7 891 520	3 892 564	6
Bliski Wschód	10	9 401 613	3 486 370	11
Azja Południowa	27	4 871 828	1 061 316	6, 10
Ameryka Południowa	6	11 547 298	967 350	13

Azja Środkowa	1	193 500	193 500	6
Oceania	1	70 000 000	-	-
Ameryka Środkowa i Karaiby	-	-	-	-
Razem	1174	12 870 114 003	3 144 828 008	3, 10, 4, 6, 2

Tab. 4. Eksport uzbrojenia i sprzętu wojskowego z Polski w 2025 r. wg regionów

Region	Liczba wydanych licencji	Wartość wydanych licencji (w EUR)	Wartość rzeczywistego eksportu (w EUR)	Kategorie Wykazu Uzbrojenia
Inne państwa europejskie	448	3 490 290 174	1 765 561 505	3, 10, 4, 2, 13
Azja Południowo-Wschodnia	13	384 183 177	249 320 920	10, 13
Ameryka Północna	164	2 925 898 119	182 197 931	10, 4, 16, 22
Unia Europejska	387	2 042 552 132	275 971 780	10, 17, 13, 4, 6
Afryka Subsaharyjska	11	8 246 356	1 748 568	3
Azja Północno-Wschodnia	21	217 162 632	3 083 863	5
Afryka Północna	16	11 057 135	1 773 139	11
Bliski Wschód	12	2 480 758	1 259 321	11
Azja Południowa	36	63 546 680	4 100 017	2, 4, 5
Ameryka Południowa	8	5 760 750	1 800 800	6
Azja Środkowa	0	0	0	-
Oceania	1	-	33 000	17
Ameryka Środkowa i Karaiby	0	0	-	-
Razem	1114	9 151 177 915	2 486 850 844	3, 10, 13, 4, 6

Tabela nr 5 zawiera zestawienie państw-odbiorców polskiego eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego w 2025 roku. Kryterium przyjętym przy ustalaniu kolejności państw w zestawieniu jest wartość rzeczywistego eksportu, który jak wspomniano wcześniej, często znacznie odbiega od wartości wydanych licencji. Wartości wydanych licencji eksportowych są odzwierciedleniem polityki eksportowej państwa w zakresie międzynarodowego handlu uzbrojeniem i sprzętem wojskowym. W rzeczywistości jednak na wartość wydanych licencji zasadniczy wpływ mają życzeniowe wnioski o zezwolenia eksporterów, którzy liczą na kontrakty o wielokrotnie większej wartości, niż wynikałoby to z realiów gospodarczych i rzeczywistej woli politycznej państw importerów.

Tab. 5. Importerzy uzbrojenia z Polski wg wartości rzeczywiście wykonanego eksportu i wydanych licencji w 2025 r.

Lp.	Państwo	Liczba wydanych licencji	Wartość licencji (w EUR)	Wartość rzeczywistego eksportu (w EUR)	Kategorie Wykazu Uzbrojenia
1	Ukraina*	294	2 477 834 092	1 682 803 130	3, 10, 4, 2, 6, 13, 8
2	Filipiny	10	382 121 277	246 318 919	10
3	USA	125	2 709 167 869	178 637 511	10, 4, 16, 22
4	Niemcy	58	159 221 840	65 702 575	9, 16, 10
5	Turcja	20	488 066 681	46 627 155	15
6	Belgia	12	165 668 014	38 061 820	4, 17
7	Szwecja	23	57 502 131	31 511 739	13, 4
8	Litwa	3	28 324 000	28 324 000	4
9	Włochy	18	167 334 473	25 365 262	10
10	Norwegia	44	416 014 326	19 877 621	13, 4, 16
11	Czechy	83	45 420 407	19 134 925	6, 8
12	Wlk. Brytania	72	101 234 882	15 228 483	10, 9
13	Estonia	4	57 412 681	12 331 644	4
14	Francja	49	699 831 802	11 829 108	13, 22, 10
15	Rumunia	18	89 723 271	9 306 702	6
16	Finlandia	10	5 531 439	8 207 395	16, 17
17	Słowacja	33	14 658 274	6 631 754	3, 17
18	Bułgaria	14	18 641 886	6 494 838	8
19	Hiszpania	16	371 889 017	4 687 366	10, 16
20	Kanada	38	216 703 016	3 560 420	10, 9, 22
21	Holandia	24	7 757 103	3 086 422	22, 13
22	Łotwa	3	9 023 933	2 751 362	13
23	Wietnam	3	17 770 670	2 269 842	2
24	Korea Płd.	19	216 268 392	2 189 623	5
25	Dania	2	121 870 000	2 024 224	13
26	Tajwan	0	0	1 908 000	8
27	Peru	1	1 701 270	1 800 800	6
28	Indie	28	43 929 300	1 768 658	4, 5

29	Algieria	14	10 803 935	1 773 139	11
30	Nigeria	2	1 285 324	1 208 568	3
31	Malezja	0	0	1 094 001	10, 11
32	Jordania	1	184 204	900 389	11
33	Japonia	2	894 240	894 240	9
34	Szwajcaria	11	3 864 999	840 911	6
35	Dem. Rep. Konga	2	540 000	540 000	5, 13
36	Węgry	2	123 960	358 802	17
37	Izrael	6	1 263 731	217 523	4, 17
38	Arabia Saudyjska	2	720 790	138 522	11
39	Portugalia	1	21 800 000	135 253	13
40	Gruzja	3	58 922	133 143	10
41	Singapur	3	1 793 198	61 517	16
42	Czarnogóra	0	0	34 000	11
43	Australia	0	0	33 000	17
44	Luksemburg	3	25 759	21 809	2
45	Mołdawia	2	3 216 272	17 062	17
46	Chorwacja	1	4 780	4 780	6
47	Oman	1	18	2 887	13
48	Uganda	4	4 705 412	0	-
49	Brazylia	5	3 767 906	0	-
50	Tajlandia	2	2 030 000	0	-
51	Benin	1	1 650 000	0	-
52	Austria	10	787 362	0	-
53	ZEA	2	312 015	0	-
54	Kolumbia	2	291 574	0	-
55	Egipt	2	253 200	0	-
56	Rep. Śr. Afryki	1	65 000	0	-
57	Indonezja	1	31 900	0	-
58	Nepal	1	30 533	0	-
59	Meksyk	1	27 234	0	-
60	Bangladesz	1	22 979	0	-
61	Etiopia	1	620	0	-

*Ze względu na klauzule tajności, dane za rok 2025 nie zawierają informacji o wydanych zezwoleniach, ich wartości oraz faktycznego wywozu uzbrojenia i sprzętu wojskowego przekazywanego przez polskie władze w ramach donacji na rzecz Ukrainy.

Tabela nr 6 przedstawia zbiorcze dane (pozyskane z Ministerstwa Rozwoju i Technologii) o aktywności polskich firm w dziedzinie pośrednictwa w handlu bronią w 2025 roku, opracowane na podstawie bazy danych o wydanych zezwoleniach na świadczenie tego typu usług.

Tab. 6. Zestawienie zezwoleń na pośrednictwo w handlu bronią wydanych w 2025 r.

Kraj docelowy	Liczba licencji	Wartość usługi pośrednictwa wg licencji (w EUR)	Kategoria ML	Kraj pochodzenia towaru	Wartość transferowanych towarów (w EUR)
Arabia Saudyjska	1	223 250	4, 10, 22	Turcja	-
Austria	1	2 062 584	22	Niemcy	600 000
Bangladesz	1	-	1	Włochy	1 469
Benin	1	1 000 000	1, 3, 4, 6, 10	Sri Lanka	73 178 600
Brunei	1	581 625	4	Francja	-
Bułgaria	2	348 750	3	Czechy, Izrael	2 003 361
Czad	1	210 000	1, 2, 3	Azerbejdżan	-
Czechy	4	26 530 485	3	Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Czarnogóra, Rumunia	36 897 485
Estonia	1	276 125	4	Izrael	144 348
Filipiny	2	1 494 468	10, 11	USA	470 708
Finlandia	2	364 250	4	Izrael, Serbia	54 696 541
Francja	3	2 450 984	4, 10, 16	Niemcy, Oman, Wielka Brytania	2 100 000
Hiszpania	1	99 875	3	Serbia	7 695
Indie	4	2 234 036	2, 4, 6, 11, 21	Czechy, Francja, Serbia, Wielka Brytania	90 298 268
Indonezja	2	795 000	1, 2, 3, 4	Bułgaria, Francja	27 000 000

Izrael	4	2 833 959	3, 4, 22	Bułgaria, Niemcy, Serbia	7 676 800
Japonia	1	-	14	Malezja	257 850
Kamerun	1	323 404	2, 3, 4	Turcja	-
Kanada	1	50 000	10, 16	Wielka Brytania	1 000 000
Katar	1	352 500	4, 11	Wielka Brytania	172 338 500
Łotwa	1	5 695	8	Turcja	182 125
Meksyk	1	1 054 571	8	Serbia	7 500 000
Niemcy	1	121 791	10	Francja	96 510
Nigeria	2	669 808	1, 2, 3	Bułgaria, Rumunia	3 084 375
Rumunia	2	17 248 250	3	Bośnia i Hercegowina	17 248 250
Rwanda	1	405 375	4	Serbia	2 526 000
Senegal	1	405 375	4, 22	Francja, Włochy	-
Szwecja	1	449 751	22	Francja	49 751
Uganda	2	499 250	3, 4	Bułgaria, Turcja	499 250
Ukraina	19	145 497 600	1, 3, 4, 6, 8	Belgia, Chorwacja, Czechy, Grecja, Włochy, Czarnogóra, Rumunia, Słowacja, Turcja, Wielka Brytania, USA	1 199 591 203
USA	2	6 997 584	10, 22	Niemcy, Ukraina	9 135 000
Uzbekistan	1	381 875	4	Hiszpania	370 060
Wielka Brytania	5	4 175 168	10, 16, 22	Francja, Niemcy, Włochy	4 200 000
Wietnam	6	11 960 698	4, 11, 18, 22	Czechy, Serbia, Singapur, Turcja	44 450 598

8.2. Dane o transferach sprzętu bojowego

Tabela nr 7 prezentuje dane o rzeczywistym eksporcie i transferach sprzętu objętego siedmioma kategoriami rejestru ONZ. Ze względu na klauzule tajności, dane za rok 2025 zamieszczone w tabelach nr 7-9 nie zawierają informacji o uzbrojeniu, sprzęcie wojskowym oraz amunicji przekazywanych przez polskie władze w ramach donacji na rzecz Ukrainy.

Tab. 7. Polski eksport uzbrojenia w 2025 r. wg kategorii Rejestru uzbrojenia konwencjonalnego ONZ

Kategoria		Kraj importera	Liczba	Opis produktu
I.	Czołgi	Czechy	2	T-72
		Ukraina	3	Leopard 2A4
II.	Bojowe pojazdy opancerzone	Ukraina	120	Różne
III.	Wielkokalibrowe systemy artyleryjskie	Ukraina	1	2S2
IV.	Samoloty bojowe	-	-	-
V.	Śmigłowce szturmowe	Filipiny	15	S-70i
VI.	Okręty wojenne	-	-	-
VII.	Rakiety i wyrzutnie	-	-	-
	Przenośne, plot. zestawy rakietowe	Belgia	48	Piorun (12 zestawów startowych)
		Estonia	33	Piorun
		Litwa	202	Piorun
		Norwegia	42	Piorun
		Szwecja	20	Piorun (20 zestawów startowych)

8.3. Dane o eksporcie i transferach broni strzeleckiej i lekkiej

Tabele nr 8 i 9 prezentują zestawienia danych o rzeczywistych transferach broni strzeleckiej i lekkiej zebrane i opracowane na podstawie informacji Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Finansów oraz krajowych eksporterów.

Tab. 8. Eksport broni strzeleckiej w 2025 r.

BRONŃ STRZELECKA		Kraj przeznaczenia	Liczba
1.	Rewolwery i pistolety samopowtarzalne	Armenia	50
		Indonezja	6
		Włochy	4
		Szwecja	3
		Szwajcaria	19
		Ukraina	120

		USA	552
2.	Karabiny i karabinki	Ukraina Kanada Gwatemala Indonezja Włochy Norwegia Wielka Brytania USA Wietnam	1 262 5 400 5 4 3 11 15 3
3.	Pistolety maszynowe	Rumunia Ukraina ZEA USA	69 150 9 1
4.	Karabiny szturmowe	Indonezja USA	3 1
5.	Lekkie karabiny maszynowe	Ukraina	1 191
6.	Inne	-	-

Tab. 9. Eksport broni lekkiej w 2025 r.

BRON LĘKKA		Kraj przeznaczenia	Liczba
1.	Ciężkie karabiny maszynowe	Ukraina	287
2.	Ręczne granatniki podwieszane i nasadkowe	Ukraina	2 200
3.	Przenośne działa ppanc.	-	-
4.	Działa bezodrzutowe	-	-
5.	Przenośne wyrzutnie rakiet ppanc. i systemy rakietowe	Ukraina Jordania Korea Południowa	2 000 130 36
6.	Moździerze o kal. poniżej 75 mm	-	-
7.	Inne	Ukraina	2

9. Promocja oferty przemysłu obronnego za granicą

MSZ zachęca polski przemysł obronny (PPO) do podejmowania działań na rzecz większej obecności międzynarodowej, zarówno poprzez eksport swoich produktów za granicę, jak i współpracę międzynarodową, badawczo-rozwojową oraz włączanie się w globalne łańcuchy dostaw. MSZ koordynuje przy tym wsparcie polityczne i dyplomatyczne dla firm starających się o zawarcie kontraktów zagranicznych.

Zwiększenie eksportu polskiego przemysłu obronnego jest w interesie Polski zarówno pod względem gospodarczym jak i bezpieczeństwa. Większy eksport i włączenie w europejskie i globalne łańcuchy dostaw wpływa na większą innowacyjność i efektywność kosztową, a zarazem lepszą jakość produktów polskiego przemysłu zbrojeniowego.

Do kluczowych działań MSZ należą m.in.:

- **Prowadzenie analizy politycznych i ekonomicznych sytuacji na rynkach zagranicznych oraz identyfikacja nowych możliwości eksportowych i luk na rynku uzbrojenia na potrzeby polskich eksporterów.** Polskie placówki zagraniczne na bieżąco monitorują politykę bezpieczeństwa państw akredytacji. W sytuacji pojawienia się nowych trendów bądź możliwości eksportowych na rynkach miejscowych przekazują taką informację do kraju. Te sygnały trafiają do różnych resortów i do przemysłu.
- **Wsparcie polityczne i dyplomatyczne dla działań eksportowych prowadzonych przez przedsiębiorstwa w krajach akredytacji.** MSZ koordynuje działania centrali oraz placówek dyplomatycznych nakierowane na lobbying polityczny oraz wsparcie administracji w staraniach o kontrakty zagraniczne. Wsparcie dyplomatyczne jest często niezbędnym warunkiem sukcesu eksportu polskiego przemysłu obronnego w warunkach silnej konkurencji międzynarodowej.
- **Wsparcie w docieraniu do kluczowych partnerów.** MSZ, poprzez organizację oficjalnych wizyt, czy kontakty ambasadorów i dyplomatów w krajach akredytacji „otwiera drzwi” polskim przedsiębiorcom na trudnych zagranicznych rynkach. MSZ inicjuje także projekty współpracy międzynarodowej pomiędzy podmiotami administracji, przemysłu, czy ośrodków badawczych.
- **Budowa wizerunku podmiotów polskiego przemysłu obronnego za granicą.** MSZ koordynuje projekty placówek zagranicznych promujące wiedzę o zdolnościach i możliwościach eksportowych ppo za granicą. Wydarzenia te często organizowane są wspólnie przez placówki zagraniczne, polskie przedsiębiorstwa i partnerów zagranicznych.
- **Wsparcie w realizacji misji gospodarczych i imprez wystawienniczych.** MSZ wspiera Ministerstwo Rozwoju i Technologii i wyspecjalizowane agencje rządowe, działające w ramach Team Poland, w tym Polską Agencję Inwestycji i Handlu w przygotowaniu misji gospodarczych, forów i seminariów biznesowych oraz komponentów ekonomicznych towarzyszących oficjalnym wizytom na poziomie politycznym.
- **Monitorowanie bieżącej współpracy i sygnalizowanie potencjalnych problemów na rynkach zewnętrznych.** MSZ analizuje dobre i złe przykłady aktywności polskiego sektora zbrojeniowego za granicą. Dbą o wizerunek i markę Polski, aby utrzymać otwarte drzwi do rynków zagranicznych.

- **Współtworzenie bazy prawno-traktatowej.** MSZ jest wiodącym resortem w sferze koordynacji zawierania umów międzynarodowych, np. dot. ochrony informacji niejawnych. Resort opiniuje i koordynuje różnorodne projekty inicjatyw i porozumień dotyczących współpracy międzypaństwowej oraz współtworzy politykę licencyjną w kwestii eksportu uzbrojenia.
- **Ochrona interesów PPO na forach międzynarodowych.** MSZ koordynuje wypracowywanie stanowisk wobec instytucji europejskich i organizacji międzynarodowych w sferze polityki bezpieczeństwa. Komunikuje partnerom zagranicznym i organom UE interesy Polski i jej przedsiębiorców. Przygotowuje projekty nowych zapisów chroniących interesy polskich przedsiębiorstw.

Zapraszamy do zapoznania się z przygotowanymi przez MSZ wskazówkami dla polskich przedsiębiorstw, które mogą pomóc w efektywnym wejściu na rynki zagraniczne z ofertą obejmującą uzbrojenie i sprzęt wojskowy:

Dekalog eksportera
1. Obecność międzynarodowa i wymiana z zagranicą jest kluczowa dla innowacyjności i rozwoju przedsiębiorstw sektora – eksport sprzyja efektywności i tworzy wartościową sieć kontaktów. Traktuj eksport jako kluczowy element strategii rozwoju Twojej firmy.
2. Wsparcie polityczne jest niezbędne/pożądane w zdobywaniu kontraktów na większości rynków. Korzystaj z wiedzy i doświadczenia MSZ i właściwej placówki zagranicznej.
3. Jeżeli nie masz pewności czy dany sprzęt/usługa lub technologia nie jest objęta restrykcjami eksportowymi, możesz zwrócić się do MSZ z zapytaniem o wstępną, niewiążącą opinię.
4. W wielu przypadkach pożądana jest współpraca z wybranym przedsiębiorstwem zbrojeniowym z państwa UE lub NATO. Taka współpraca wzmacnia sojuszniczą bazę przemysłową i sprzyja efektywnemu wykorzystaniu kontaktów na rynkach trzecich. Sprawdź możliwości współpracy z przedsiębiorstwami zagranicznymi z Twojej branży.
5. Nierzadko kontrakty eksportowe są zawierane przy uczestnictwie partnerów przemysłowych z rynku zamawiającego. Upewnij się, że są to wiarygodni kontrahenci, dający rękojmię sprawnej współpracy. Ich nierzetelność wpłynie negatywnie na Twój wizerunek.
6. Upewnij się, że państwo importujące dysponuje wystarczającym zapleczem kadrowym do właściwego użytkowania eksportowanego sprzętu/systemu. Jeżeli nie, uzgodnij wcześniej odpowiednie pakiety szkoleniowe. Ew. awarie sprzętu wynikające ze złego użytkowania będą wpływać negatywnie na Twoją reputację.
7. Zwracaj uwagę także na niewielkie zamówienia na odległych rynkach. Mogą one stanowić dobrą kotwicę marketingowo-wizerunkową w całym regionie i zwiększyć Twoje szanse w kolejnych postępowaniach. Placówki dyplomatyczne służą pomocą w dostępie do właściwych informacji.

8. Aktywnie poszukuj publicznych narzędzi wsparcia – od dofinansowania do wydarzeń targowych, przez uczestnictwo w delegacjach rządowych po europejskie mechanizmy (programy Europejskiej Agencji Obrony, Europejski Fundusz Obrony, fundusze dla przedsiębiorstw).
9. Informuj MSZ i placówki zagraniczne o swoich flagowych produktach i priorytetowych rynkach. Te informacje będą wykorzystywane podczas rozmów i spotkań wysokiego szczebla.
10. Współpracuj z innymi (państwowymi i prywatnymi) przedsiębiorstwami polskiego sektora zbrojeniowego. Rynek globalny jest wystarczająco chłonny.

10. Europejski Fundusz Obrony

Europejski Fundusz Obrony (*European Defence Fund, EDF*) to inicjatywa Komisji Europejskiej mająca na celu wspieranie prac badawczych i rozwojowych w obszarze obronności. KE przeznaczyła na ten cel 7,953 mld EUR w ramach wieloletniej perspektywy finansowej na lata 2021-2027, w tym 2,65 mld EUR na badania naukowe oraz 5,30 mld EUR na prace rozwojowe w formie europejskich projektów współpracy przemysłowej.

Głównym celem Funduszu jest wzmacnianie konkurencyjności, wydajności i innowacyjności europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB) w całej Unii poprzez wspieranie wspólnych działań i współpracy transgranicznej, w szczególności małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Dotacje unijne mogą otrzymać projekty realizowane na zasadzie współpracy, z udziałem co najmniej trzech uczestników reprezentujących przynajmniej trzy państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone¹⁰.

Proponowane rozwiązania mogą pozytywnie wpłynąć na zwiększenie zaangażowania polskich podmiotów sektora obronnego we współpracę w wymiarze europejskim oraz mogą przyczynić się do zwiększenia kompetencji i innowacyjności polskiego przemysłu obronnego. Udział polskich podmiotów w programach EDF zwiększa ich szanse na włączenie się w przyszłe łańcuchy dostaw docelowych produktów, a także na dostęp do potencjalnych nowych rynków zbytu. Sukces unijnych projektów będzie miał też przełożenie na wzrost renomy zaangażowanych w nie polskich przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych.

Od początku funkcjonowania EDF i jego programów pilotażowych zachęcamy polskie przedsiębiorstwa do korzystania z tego instrumentu i ubiegania się o granty z EDF. W 2025 r. Komisja przeznaczyła na EDF około **1,065 mld euro**. Złożono **410 propozycji projektów**. Przyznanie środków z EDF zaplanowano na kwiecień 2026 r.

Zainteresowane udziałem w konsorcjum europejskim polskie podmioty przemysłowe i naukowo-badawcze mogą zwracać się o wsparcie MON i/lub MRiT oraz o współfinansowanie z budżetu MON projektów rozwojowych. Niezbędne informacje w tym względzie znajdują się na stronie internetowej odpowiednio resortu obrony¹¹ i gospodarki¹².

¹⁰ Członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy należą do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

¹¹ <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/europejski-fundusz-obronny-2026>

11. SAFE

Program SAFE oznacza szansę nie tylko dla dostawców zdolności w ramach najważniejszych kontraktów, ale również dla przedsiębiorstw polskiego przemysłu obronnego na udział w projektach w charakterze poddostawców.

Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy (Security Action for Europe – SAFE) został ustanowiony rozporządzeniem Rady UE 2025/1106 na podstawie ogłoszonego przez Komisję Europejską w marcu 2025 r. planu ReArm Europe / Gotowość 2030, zakładającego przeznaczenie ponad 800 miliardów euro na inwestycje w obronność poprzez:

- (1) pożyczki dla państw członkowskich o wartości do 150 mld EUR (w ramach SAFE);
- (2) wyłączenie wydatków na obronność z reguł fiskalnych;
- (3) możliwość wykorzystywania na obronność pieniędzy z budżetu polityki spójności UE;
- (4) wsparcie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EIB);
- (5) mobilizację kapitału prywatnego.

Celem bezpośrednim SAFE jest szybki rozwój europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB) i jego potencjału produkcyjnego. Kluczowym warunkiem wykorzystania środków jest realizacja zamówień na zasadzie współpracy, angażujących co najmniej dwa państwa (w tym jedno państwo członkowskie będące beneficjentem SAFE oraz państwo członkowskie, państwo EOG-EFTA lub Ukrainę). Wyjątkiem są zamówienia realizowane przez jedno państwo członkowskie – jak w przypadku Polski, gdzie aż 80% zamówień trafi do przemysłu krajowego – pod warunkiem podjęcia kroków w celu rozszerzenia korzyści z zamówienia na inne państwa. Docelowo chodzi zaś o jak najszybsze zwiększenie potencjału obronnego państw członkowskich UE.

8 maja 2026 r. Polska jako pierwsze państwo podpisała umowy pożyczkową i operacyjną dot. SAFE. Pierwsza transza z przyznanej Polsce kwoty 34,7 mld EUR to ok. 6,5 mld EUR. Dostępność pożyczki zakończy się 31.12.2030.

¹² <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/europejski-fundusz-obronny-mozliwosci-wspolpracy>

**Orientacyjny wykaz państw
objętych międzynarodowymi sankcjami na obrót z zagranicą towarami o znaczeniu
strategicznym.**

Afganistan

Białoruś

Chiny

Demokratyczna Republika Konga

Haiti

Irak

Iran

Jemen

Korea Północna

Liban

Libia

Mjanma (Birma)

Republika Środkowej Afryki

Rosja

Somalia

Sudan

Sudan Południowy

Syria

Wenezuela

Zimbabwe

KATEGORIE WYKAZU UZBROJENIA

- ML 1. Broń gładkolufowa o kalibrze mniejszym niż 20 mm, inne uzbrojenie i broń automatyczna o kalibrze 12,7 mm (0,50 cala) lub mniejszym oraz wyposażenie i specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.
- ML 2. Broń gładkolufowa o kalibrze 20 mm lub większym, inna broń i uzbrojenie o kalibrze większym niż 12,7 mm (0,50 cala), miotacze oraz wyposażenie i specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.
- ML 3. Amunicja i zapalniki nastawcze oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.
- ML 4. Bomby, torpedy, rakiety, pociski raketowe, inne urządzenia i ładunki wybuchowe oraz związane z nimi wyposażenie i akcesoria specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.
- ML 5. Sprzęt kierowania ogniem oraz związany z nim sprzęt ostrzegania i alarmowania, a także powiązane z nimi systemy oraz sprzęt do testowania, strojenia i zakłócania specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych, a także specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe i wyposażenie.
- ML 6. Pojazdy lądowe i ich elementy składowe.
- ML 7. Chemiczne lub biologiczne środki trujące, „środki rozpraszania tłumu”, materiały radioaktywne oraz związany z nimi sprzęt, elementy składowe i materiały.
- ML 8. „Materiały wysokoenergetyczne” oraz substancje pokrewne.
- ML 9. Wojenne jednostki pływające, specjalny sprzęt morski, wyposażenie, elementy składowe i inne nawodne jednostki pływające.
- ML 10. „Statki powietrzne”, „statki powietrzne lżejsze od powietrza”, bezzałogowe statki powietrzne, silniki lotnicze i wyposażenie „statków powietrznych”, pokrewne wyposażenie i elementy składowe specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych.
- ML 11. Sprzęt elektroniczny, „statki kosmiczne” i elementy składowe, niewyszczególnione w innych pozycjach wspólnego wykazu uzbrojenia.
- ML 12. Systemy broni opartej na energii kinetycznej dużych prędkości oraz sprzęt pokrewny i specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.
- ML 13. Sprzęt opancerzony lub ochronny, konstrukcje oraz ich elementy składowe.
- ML 14. „Sprzęt specjalistyczny do szkolenia wojskowego” lub do symulacji gier wojennych, symulatory specjalnie zaprojektowane do treningu użytkownika jakiegokolwiek broni palnej lub uzbrojenia wymienionego w pozycjach ML 1 lub ML 2 oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe i akcesoria.
- ML 15. Sprzęt do zobrazowywania lub przeciwdziałania, specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych, oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe i akcesoria.
- ML 16. Odkuwki, odlewy i inne półfabrykaty, których wykorzystanie w produkcie objętym wykazem jest możliwe do zidentyfikowania na podstawie składu materiału, geometrii lub funkcji, a które zostały specjalnie zaprojektowane dla któregośkolwiek z produktów określonych w pozycjach od ML 1 do ML 4, ML 6, ML 9, ML 10, ML 12 lub ML 19.
- ML 17. Różnorodny sprzęt, materiały i ‘biblioteki’ oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.
- ML 18. Sprzęt i elementy składowe do produkcji uzbrojenia wymienianego w Wykazie.
- ML 19. Systemy broni o ukierunkowanej energii, sprzęt pokrewny lub przeciwdziałania, modele badawcze oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe.
- ML 20. Sprzęt kriogeniczny i „nadprzewodzący” oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe i akcesoria.
- ML 21. „Oprogramowanie”.
- ML 22. „Technologia”.

Uczestnictwo w wielostronnych reżimach kontroli eksportu

Państwo	Komitet Zanggera	Grupa Dostawców Jądrowych	Grupa Australijska	Reżim Kontrolny Technologii Raketowych	Porozumienie z Wassenaar
Argentyna	X	X	X	X	X
Australia	X	X	X	X	X
Austria	X	X	X	X	X
Belgia	X	X	X	X	X
Białoruś	X	X			
Brazylia		X		X	
Bułgaria	X	X	X	X	X
Chorwacja	X	X	X		X
Chiny	X	X			
Cypr		X	X		
Czechy	X	X	X	X	X
Dania	X	X	X	X	X
Estonia		X	X		X
Finlandia	X	X	X	X	X
Francja	X	X	X	X	X
Grecja	X	X	X	X	X
Hiszpania	X	X	X	X	X
Holandia	X	X	X	X	X
Indie			X	X	X
Irlandia	X	X	X	X	X
Islandia		X	X	X	
Japonia	X	X	X	X	X
Kazachstan	X	X			
Kanada	X	X	X	X	X
Korea Płd.	X	X	X	X	X
Litwa		X	X		X
Luksemburg	X	X	X	X	X
Łotwa		X	X		X
Malta		X	X		X
Meksyk		X	X		X
Niemcy	X	X	X	X	X
Norwegia	X	X	X	X	X
Nowa Zelandia	X	X	X	X	X
Polska	X	X	X	X	X
Portugalia	X	X	X	X	X
Rosja	X	X		X	X
RPA	X	X		X	X
Rumunia	X	X	X		X
Serbia		X			
Słowacja	X	X	X		X
Słowenia	X	X	X		X
Szwajcaria	X	X	X	X	X
Szwecja	X	X	X	X	X
Turcja	X	X	X	X	X
Ukraina	X	X	X	X	X
USA	X	X	X	X	X
Węgry	X	X	X	X	X
Wielka Brytania	X	X	X	X	X
Włochy	X	X	X	X	X
Razem	39	48	43¹³	35	42

¹³ Status członka Grupy Australijskiej posiada również Komisja Europejska

Wykaz podmiotów, które dokonały rzeczywistego eksportu w 2025 r.
(w układzie alfabetycznym)

Advanced Protection Systems S.A.	MESKO S.A.
Airbus Poland S.A.	Metalexport-S Sp. z o.o.
Air-Pol Sp. z o.o.	Meyer Tool Poland Sp. z o.o.
Altimus-Tech Sp. z o.o.	Miilux Poland Sp. z o.o.
AMZ Kutno S.A.	MILDAT Sp. z o.o.
Andropol S.A. oddział w Białymstoku	MILITUS-PL Sp. z o.o.
Archangelus Sp. z o.o.	MIRANDA Sp. z o.o.
ARMS EAST DEFENCE Sp. z o.o.	MISTA Sp. z o.o.
ARMY TRADE Sp. z o.o.	MOS Consulting Sp. z o.o.
ATI ZKM Forging Sp. z o.o.	MTU Aero Engines Polska Sp. z o.o.
Betafence Sp. z o.o.	NFM Poland Sp. z o.o.
Boeing Poland Sp. z o.o.	OBR Centrum Techniki Morskiej S.A.
BUOS Sp. z o.o.	Pagacz i Synowie Sp. z o.o.
B+S Import Usługi Transportowe Bożena Kęszycka	Pietras Sp. z o.o.
CENZIN Sp. z o.o.	Polska Grupa Zbrojeniowa S.A.
CLAYMORE Sp. z o.o.	PGZ Stocznia Wojenna Sp. z o.o.
Consolidated Precision Products Poland Sp. z o.o.	PHU Lechmar Sp. z o.o.
DAMEN Engineering Gdańsk Sp. z o.o.	Pol-Mare Sp. z o.o. Sp.k.
DAT Trading <u>Daniel Urbaniak</u>	Pratt & Whitney Kalisz Sp. z o.o.
Demarko S.A.	Pratt & Whitney Rzeszów S.A.
Departament Uzbrojenia Sp. z o.o.	Pratt & Whitney AeroPower Rzeszów Hamilton
Zakłady Metalowe „DEZAMET” S.A.	Sundstrand Poland Sp. z o.o.
DHP Safety Dariusz Packi	Pratt & Whitney Tubes Sp. z o.o.
DOMOGOS 2 Sp. z o.o.	PL Engineering Sp. z o.o.
DUBAR Sp. z o.o.	PROFUS MANAGEMENT Marek Profus
Dynamic Precision Sp. z o.o.	PCO S.A.
Eaton Automotive Components Sp. z o.o.	PGO S.A.
Eberspächer Climate Control Systems Sp. z o.o.	PW "PA-KO" Sp. z o.o.
Zakłady Sprzętu Precyzyjnego Niewiadów Sp. z o.o.	Wytwórnia Urządzeń Chłodniczych „PZL-Dębica”
Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Euro” Sp. z o.o.	S.A.
FALCON Sp. z o.o.	Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o.
Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.	Leonardo PZL-Świdnik S.A.
F.H. BARWA Jarosław Czajkowski	Radiotechnika Marketing Sp. z o.o.
Filbico Sp. z o.o.	RAWIRON Sp. z o.o.
Fin Sp. z o.o.	Remontowa Shipbuilding S.A.
GALVION EUROPE Sp. z o.o.	Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych
Gardner Aerospace Mielec Sp. z o.o.	Safran Aircraft Engines Poland Sp. z o.o.
Gardner Aerospace Tczew Sp. z o.o.	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Metali
G.I. Sky Team Jarosław Garstka	Niezelaznych
GISS Sp. z o.o.	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut
GLOMEX MS Polska Sp. z o.o.	Automatyki i Pomiarów PIAP
GNL Logistics Sp. z o.o.	SKB DRIVE TECH S.A.
Goodrich Aerospace Poland Sp. z o.o. (Collins Aerospace)	Solimar Sp. z o.o.
Gordost Sp. z o.o.	STOMIL-Poznań S.A.
Habia Cable Sp. z o.o.	STV Polska Sp. z o.o.
HERTZ Systems LTD Sp. z o.o.	Target Sp. z o.o.
Huta Stalowa Wola S.A.	Technokontakt Sp. z o.o.
HS Kalisz Sp. z o.o.	TEXPROTECT Sp. z o.o.
Hydron-Unipress Sp. z o.o.	TBI Technology Sp. z o.o.
INBUL Constructions Sp. z o.o.	TDM Electronics S.A.
Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych	TELDAT Sp. z o.o.
INTERARMS Sp. z o.o.	Thoni Alutec Sp. z o.o.
Iwamet Sp. z o.o.	UMO Sp. z o.o.
	UTC Aerospace Systems Wrocław Sp. z o.o.
	valued.pl Dominik Gierczak

JAKUSZ Sp. z o.o.
Kitron Sp. z o.o.
Kliwer Polska Sp. z o.o.
Kongsberg Maritime CM Sp. z o.o.
Krzysztof Kapusta PHU „Stalko”
KTK Technika Sp. z o.o.
Kubara Lamina S.A.
Langowski Logistics Sp. z o.o.
L3HARRIS Technologies Europe Sp. z o.o.
Mac Management Dang Minh Mac
Marco Pablo Sp. z o.o.
Marine TECH S.A.
Mario International Technology & Service
Sp. z o.o.
Przedsiębiorstwo Sprzętu Ochronnego „MASKPOL”
S.A.
MB Aerospace Rzeszów Sp. z o.o.
MDH Protection Sp. z o.o.

VERBUM MILITIS Kornel Dymkowski
VISMAG Sp. z o.o.
WB Electronics S.A.
Webasto Petemar Sp. z o.o.
WIKAPOL Sp. z o.o. SGF sp.k.
WIFAMA Sp. z o.o.
Wojskowe Zakłady Elektroniczne S.A.
Wojskowe Zakłady Lotnicze nr 1 S.A.
Wojskowe Zakłady Uzbrojenia S.A.
Wojskowy Instytut Techniki Inżynieryjnej
Wytwórnia Broni Jacek Popiński
Zakład Automatyki i Urządzeń Pomiarowych Arex
Sp. z o.o. WB Group
Zakłady Chemiczne "NITRO-CHEM" S.A.
Zakład Doświadczalny Biskupiec Sp. z o.o.
Zakłady Mechaniczne "BUMAR-MIKULCZYCE"
S.A.
Zakłady Mechaniczne "Tarnów" S.A.